

RADOVAN DÁVID

vzdělávací společnost

si dovoluje Vás pozvat na seminář

„Záškoláctví v kontextu práva dítěte na vzdělání“

Akreditace Ministerstva práce a sociálních věcí
Instituce akreditovaná u Ministerstva vnitra ČR

Termín a místo konání: 13. února 2026 od 9:00
online

Lektor: JUDr. Ing. Radovan Dávid, Ph.D.

sedmnáctiletá praxe asistenta soudce Ústavního soudu, osmnáctiletá praxe lektora právnických fakult v Brně a Bratislavě, patnáctiletá praxe v oblasti vzdělávání úředníků, člen Světové organizace pro rodinné právo, čestný člen Profesní komory sociálně-právní ochrany dětí, člen redakční rady Juridical Analytical Journal, autor desítek článků, monografií (mimo jiné učebnice rodinného práva a civilního práva procesního) a komentářů (mimo jiné k občanskému zákoníku, občanskému soudnímu řádu, zákonu o zvláštních řízeních soudních a exekučnímu řádu)

Nabízený program se soustředí na aktuální nové **Metodické doporučení MŠMT k prevenci a postihu záškoláctví a omlouvání žáků z vyučování z roku 2024**, která nahradila instrukce z roku 1995. Cílem je osvojení si doporučených praktických postupů.

Cílem programu je osvojit si metody práce s ohroženými dětmi, jež spadají pod § 6 ZSPOD, a to zejména ve smyslu **identifikace problému a jeho právního řešení**. Posláním programu je zejména **posílení dovednostních kompetencí cílové skupiny**, především při spolupráci s dětmi a mládeží, kteří z důvodů negativních vlivů okolí (včetně rodiny) nebo z důvodů subjektivních zanedbávají vzdělávání. Cílem je současně posluchače upozornit na **terminologii právní úpravy a interpretační pravidla**, a to zejména v kontextu podstaty, účelu a poslání Úmluvy o právech dítěte a ústavního pořádku vůbec. Důraz bude kladen zejména na **právo dětí neplnit školní docházku a jeho limity**, resp. na **právní argumentaci**, kterou mohou pracovníci OSPOD, sociálních služeb či soudů argumentovat při **vytýkání absence vzdělávání** dětem a mládeži.

Záškoláctví je vždy víc než jen „absence“ – jde o ohrožení práva dítěte na vzdělání, často provázené zdravotními, rodinnými či vrstevnickými obtížemi. Po 1. 1. 2026 se v civilním rámci posilují požadavky na srozumitelnou participaci dítěte, přiměřené informování dítěte i rodičů a důstojné zacházení bez ponižujících postupů. Školy, OSPOD a rodiče budou muset přesněji dokumentovat, jak byla tato pravidla naplněna, jaké varianty podpory byly zvažovány a proč

byla zvolena konkrétní opatření. Cílem školení je přetavit nové akcenty do každodenní praxe tak, aby bylo možné absenci rychle zastavit, obnovit školní docházku a současně udržet stabilní a bezpečné rodinné i školní prostředí.

Po absolvování programu absolvent bude:

- rozlišit, co se po 1. 1. 2026 skutečně mění v civilním rámci a co zůstává stejné ve školském a přestupkovém řízení
- nastavit funkční komunikační režim mezi školou, OSPOD a rodiči včetně přiměřeného informování dítěte
- zmapovat příčiny a rizika absence a zvolit nejmírnější funkční opatření s jasnými milníky
- zapojit dítě přiměřeně věku, bezpečně zaznamenat jeho názor a promítnout jej do plánu podpory
- sladit školní, zdravotní a sociální kroky bez duplicit a časových propadů
- pracovat s důkazními standardy, ochranou citlivých údajů a přezkoumatelným odůvodněním
- psát srozumitelné dohody, doporučení a návrhy, které obstojí v odvolání i soudním přezkumu

Dotazy, na něž by měl být kurz především zaměřen, lze posílat na kontaktní e-mail radovandavid@radovandavid.cz.

Obsah kurzu:

1. Co se po 1. 1. 2026 mění a co ne

- Novela z. č. 268/2025 Sb. a její dopady na výkon rodičovské odpovědnosti
- Změny ve školském zákoně
- Posílení participace dítěte a přiměřeného informování dítěte i rodičů jako civilní standard
- Zákaz ponižujících postupů vůči dítěti jako přirozený limit kázně a „motivace“
- Školské postupy a povinná školní docházka zůstávají v jádru beze změn, roste nárok na dokumentaci a jazyk odůvodnění
- Praktický dopad na pozvánky, zápisy z jednání, plány podpory a rozhodnutí ředitelů škol
- Vliv na koordinační roli OSPOD a na obsah jeho vyjádření pro soud či správní orgán
- Přejícná nastavení u již běžících dohod a jak je kultivovaně přenastavit
- Kde lze čekat přísnější přezkum a jak mu předejít už v prvním kontaktu

2. Diagnostika záškoláctví: vzorce, příčiny, rizika

- Rozlišení omluvené a neomluvené absence a „šedých zón“ mezi nimi
- Red flags: náhlé propady docházky, izolace, změna vrstevnické skupiny, on-line závislost, úzkosti
- Strukturní překážky: dlouhé dojezdy, střídání domácností, zdravotní limity, finanční bariéry rodiny
- Vztah k šikaně, domácímu násilí a jiným ohrožením dítěte
- Kdy a jak zapojit školního psychologa, PPP/SPC a lékaře
- Práce s daty školy: třídní kniha, Edookit/Bakaláři, záznamy o výchovných opatřeních
- Vytvoření „mapy důvodů“ – co je příčina, co následek, co pouhá kulisa

3. První kroky školy: prevence a včasná intervence

- Povinné postupy školy při zjištění zvýšené absence a doporučené lhůty
- Pozvání rodičů a dítěte, struktura schůzky a ověření porozumění sděleným informacím
- Individuální plán podpory docházky s jasnými milníky a odpovědnostmi

- Přiměřená kázeňská opatření bez ponižování a bez „kolektivních trestů“
- Úprava rozvrhu, dočasné snížení zátěže a doučování jako podpůrné kroky
- Způsob, jak dokumentovat pokusy o kontakt a reakce rodičů
- Kdy a jak informovat OSPOD a jaké podklady má škola připravit

4. OSPOD: kdy vstoupit do věci a jak postupovat

- Indikace pro vstup OSPOD a první rozhovor s dítětem v bezpečném prostředí
- Vyhodnocení nepříznivé sociální situace a volba nejmírnější funkční varianty zásahu
- Facilitační role OSPOD mezi školou a rodiči, případová konference a plán práce s rodinou
- Doporučení k podpoře ve škole, zdravotnictví a komunitních službách
- Kdy podat návrh na dočasné civilní opatření a co tvoří důkazní minimum
- Jak psát vyjádření pro školu, obec nebo soud s přezkoumatelným testem proporcionality
- Průběžné vyhodnocování a revize plánu podle milníků

5. Komunikace a informování dítěte a rodičů po 1. 1. 2026

- Minimální informační standard školy a OSPOD směrem k rodičům a dítěti
- Přiměřenost informací dítěti podle věku a zdravotní gramotnosti
- Prokazatelné, ale neinvazivní komunikační kanály a periodicita sdělení
- Jak řešit neshodu rodičů a kdy aktivovat kolizní opatrovnictví
- Záznam o poskytnutých informacích a o ověření porozumění dítěte
- Limity sdílení informací, pokud by informování mohlo samo vést k újmě dítěte
- Vzorové věcné formulace do pozvánek, zápisů a sdělení

6. Participace dítěte: jak bezpečně zjistit a využít jeho názor

- Volba formy vyjádření dítěte bez sugesce a bez přetěžování
- Ověření porozumění a záznam v podobě, kterou je dítě schopno potvrdit
- Jak promítnout názor dítěte do plánu podpory a odůvodnění
- Zapojení „bezpečné osoby“ a stanovení hranic, kdy se dítě kontaktu účastnit nemá
- Ochrana soukromí dítěte v zápisech a komunikaci mezi institucemi
- Prevence sekundární viktimizace při popisu důvodů absence
- Periodická revize participace podle věku a situace

7. Podpůrná a kompenzační opatření ve škole

- Individuální vzdělávací plán pro návrat do režimu docházky
- Úpravy rozvrhu a domácí přípravy, doučování, buddy systém ve třídě
- On-line doplňování učiva v přiměřeném rozsahu a délce
- Postupy pro žáky s úzkostmi, neurovývojovými potížemi či chronickým onemocněním
- Spolupráce s PPP/SPC a jasné úkoly pro pedagogy a rodiče
- Kontrola efektu opatření na měřitelných ukazatelích
- Kdy a jak opatření změnit, zrušit nebo nahradit

8. Koordinace bez duplicit: škola – OSPOD – zdravotnictví – obec

- Případová konference a role jednotlivých aktérů, aby se neopakovaly dotazy a úkony
- Jednotný plán práce s rodinou s milníky a odpovědnostmi
- Evidence sdílení informací v nezbytném rozsahu a ochrana citlivých údajů
- Jak propojit školní a sociální databáze bez nelegitimního „profilování“
- Eskalační cesta při nečinnosti nebo odmítání spolupráce
- Praktické časové osy pro první 2, 4 a 12 týdnů intervence
- Kdy zapojit obec, kurátora pro mládež a komunitní programy

9. Důkazní standardy a spisová disciplína

- Docházková data, zdravotnické zprávy, komunikace s rodiči a zápisy z jednání jako klíčové důkazy

- Jak odmítnout nadbytečný nebo nezákonně získaný důkaz a srozumitelně to vysvětlit
- Struktura spisu: index, časová osa, mapa důkazů a oddělení faktů od hodnocení
- Redakce citlivých údajů v kopiích pro rodiče a pro soud
- Test proporcionality a nejlepšího zájmu dítěte v každém významném kroku
- Příprava na odvolání a soudní přezkum
- Interní checklist kvality před odesláním výstupů

10. Opatření a sankce v zákonném rámci

- Výchozí opatření školy a jejich cíle, nikoli trestání pro trestání
- Opatření OSPOD a obce a jejich provázání s plánem podpory
- Kdy má místo přestupkový postup vůči zákonnému zástupci a jak jej sladit s podporou dítěte
- Indikace trestněprávních kroků při souvisejících jevech (násilí, zanedbávání)
- Jak psát odůvodnění, aby byla volba opatření čitelná a přiměřená
- Ukončovací kritéria a převod do „běžného režimu“ po zlepšení
- Restorativní prvky, omluva a naturální satisfakce, pokud pomohou oběma stranám

11. Modelové situace a praktické formulace

- Náhlá neomluvená absence po změně třídy a jak nastavit první 4 týdny podpory
- Chronická absence s úzkostmi a koordinace školy, PPP a pediatra
- Střídání domácností a dlouhé dojezdy – úprava rozvrhu a předávacích časů
- On-line závislost a noční bdění – dohody o digitálním režimu a kontrole plnění
- Absence navázaná na šikanu – bezpečnostní plán a návrat do třídy bez stigmatizace
- Neochota rodičů spolupracovat – eskalace, kolizní opatrovnictví a přestupkové kroky
- Vzorové, krátké a vymahatelné formulace do dopisů, zápisů a rozhodnutí

12. Diskuse a závěr